

RELACION

PËR

AKTIN NORMATIV “PËR DISA NDRYSHIME NË LIGJIN NR.88/2019, “PËR BUXHETIN E VITIT 2020”, TË NDRYSHUAR”

A. MËNYRA E NDËRHYRJES

Ky akt normativ propozohet në mbështetje të nenit 101 të Kushtetutës. Në këtë dispozitë kushtetuese parashikohet që Këshilli i Ministrave ka të drejtën e nxjerrjes së këtyre akteve normative me fuqinë e ligjit.

Akti normativ, gjithashtu, plotëson të gjitha kriteret e analizuara nga Gjykata Kushtetuese në vendimet e saj, veçanërisht vendimi nr.24 datë 10.11.2006, vendimi nr.23 datë 16.4.2014, etj. Konkretisht, për miratimin e një akti normativ kërkohet të plotësohen kushtet që vijojnë¹:

1. Nevoja dhe urgjenca si kushte për nxjerrjen e aktit normativ me fuqinë e ligjit;
2. Përkohshmëria e masave që përmban akti normativ me fuqinë e ligjit;
3. Fuqia ligjore e këtyre akteve dhe kufizimet për nxjerrjen e tyre;
4. Miratimi i aktit normativ me fuqinë e ligjit nga Kuvendi.

1. Nevoja dhe urgjenca si kushte për nxjerrjen e aktit normativ me fuqinë e ligjit

Neni 101 ka parashikuar ‘nevojën’ dhe ‘urgjencën’ si rrethana dhe situata fakti që vlerësohen rast pas rasti. Ministria e Financave dhe Ekonomisë, bazuar në vlerësimet më të fundit të situatës makro-fiskale, ka ndërmarrë procesin dhe ka përgatitur skenarin e rishikimit të buxhetit 2020. Ky rishikim propozohet t’i nënshtrohet procedurës së aktit normativ, aspekti i nevojës dhe emergjencës të së cilit lidhet kryesisht me:

- financimin e shpërblimit të fundvitit për kategorinë e pensionistëve, në masën 3.4 miliardë lekë;
- shtesën e fondeve për financimin e skemës së ndihmës ekonomike & paaftësisë, në masën 1 miliardë lekë.

2. Përkohshmëria

Akti normativ vepron me fuqinë e ligjit për një periudhë kohe, maksimalisht 45-ditore. Përkohshmëria e këtij akti lidhet me kushtin e domosdoshëm të shqyrtimit të tij nga Kuvendi, i cili, nëse e miraton, e kthen atë në ligj. Për këtë arsye, menjëherë pas miratimit të aktit normativ me fuqinë e ligjit nga Këshilli i Ministrave, ky akt do të dërgohet për miratim në Kuvend, me qëllim fillimin e procedurave parlamentare përkatëse.

B. QËLLIMI I HARTIMIT TË KËTIJ AKTI NORMATIV

Referuar alokimeve më të rëndësishme, akti normativ që propozohet, përcakton:

Shpenzime korente:

- ✓ Alokimin e fondit 3.4 miliardë lekë për financimin e shpërblimit të fundvitit për kategorinë e pensionistëve, përkatësisht në masën 5 000 (pesë mijë) lekë për çdo pensionist. Ky shpërblim do të përballohet:

¹ Vendimi i Gjykatës Kushtetuese Nr.24, datë 10.11.2006

- Në masën 1.7 miliardë lekë nga rritja e kontributeve të sigurimeve shoqërore;
 - Në masën 1.7 miliardë lekë nga fondet e vetë ISSH, të buxhetuara për vitin 2020.
- ✓ Shtesën e fondeve në masën 1.4 miliardë lekë, për financimin e disa nevojave shtesë të Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, kryesisht për skemën e ndihmës ekonomike & paaftësisë, si rrjedhojë e specifikave të përdorimit të saj gjatë vitit 2020, të karakterizuar nga pasojat sociale të pandemisë COVID-19. Konkretisht:
- Pagesa e PAK, rreth 816 milionë lekë;
 - Pagesa e NE, rreth 184 milionë lekë.
- ✓ Shtesën e fondeve në masën 420 milionë lekë në zërin e subvencionit të ndërmarrjeve ujësjellës-kanalizimeve, sh.a., me qëllim, përkatësisht, për:
- shlyerjen në masën 100% të stokut të detyrimeve të prapambetura në zërin kontribute të sigurimeve shoqërore e shëndetësore, përmes akordimit të fondit 300 milionë lekë për këtë qëllim;
 - shlyerjen në masën 20% të stokut të detyrimeve të prapambetura në zërin tatimitimi, përmes akordimit të fondit 120 milionë lekë për këtë qëllim.
- Akordimi i këtij fondi prej 420 milionë lekë në zërin subvencione ka një efekt neutral në buxhetin e vitit 2020, pasi ai do të shkojë automatikisht për pagesën e detyrimeve të sipërcituara, duke u regjistruar si hyrje (të ardhura) në buxhetin 2020.
- ✓ Shtesën e fondeve për Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë në masën:
- 200 milionë lekë, për financimin e perpunimit të mbetjeve urbane;
 - 9.4 milionë lekë, kundërvlehtë e 75 000 eurove, për pagesën e studios së konsulentëve ligjorë në procesin e arbitrazhit ndërkombëtar për çështjen TIA.

Shpenzime kapitale:

- ✓ Financimin shtesë prej 2.9 miliardë lekësh për sektorin e ujësjellës-kanalizimeve në shkallë vendi, për përmirësimin e furnizimit me ujë të popullsisë.
- ✓ Financimin prej 982 milionë lekësh për projektet e përpunimit të mbetjeve urbane.
- ✓ Financim shtesë në masën 673 milionë lekë për dy projekte prioritare të KQZ-së, përkatësisht “Projektin e identifikimit elektronik të zgjedhësve” dhe “Projektin pilot të votimit dhe numërimit elektronik”.
- ✓ Alokimin e fondit në masën 200 milionë lekësh për shpenzime shpronësimi dhe shlyerje detyrimesh të prapambetura në sektorin e infrastrukturës.
- ✓ Alokimin e fondit shtesë prej 100 milionë lekësh, në programin e kërkimit shkencor, për Ministrinë e Arsimit, Sportit dhe Rinisë,
- ✓ Akordimin e një fondi prej 97 milionë lekësh për ngritjen e sistemeve mbështetëse për funksionimin e godinës së SPAK-ut dhe BKH-së.

Sa i përket financave vendore:

Ashtu si e gjithë ekonomia në tërësi edhe njësitë e vetëqeverisjes vendore gjatë vitit buxhetor 2020 janë përballur me problematika në mbledhjen e të ardhurave vendore si pasojë e pandemisë COVID-19. Në këto kushte, në raport me planin e miratuar të buxhetit vjetor është vlerësuar e domosdoshme shtesa prej 70 milionë lekësh për disa nga njësitë e vetëqeverisjes vendore të cilat kanë paraqitur problematikat e vështirësisë financiare në likuidimin e shpenzimeve. Kjo vlerë iu shtohet njësitë të vetëqeverisjes vendore në formën e transfertës së pakushtezuar për vitin 2020. Gjithashtu, në shpenzimet e pushtetit vendor janë bërë ndryshimet si më poshtë:

- ✓ Shtesa prej 200 milionë lekësh në planin e taksave të ndara, me qëllim mbulimin e plotë të fondit që u takon njësitë të veëqeverisjes vendore në formën e taksës së ndarë nga tatimi mbi të ardhurat personale në zbatim të shkronjës ç, pika 2, e nenit 25, të ligjit nr.68, datë 27.4.2017, “Për financat e vetëqeverisjes vendore”;

- ✓ Gjithashtu, një ndryshim do të reflektohet në financimin e huaj të pushtetit vendor ku, si pasojë e përfundimit të një pjese të rëndësishme të projekteve me këtë financim, realizimi është vetëm 200 milionë lekë krahasuar me planin prej 1 miliard lekësh të miratuar. Si rrejdhim, më qëllim rritjen e efijencës së përdorimit të parave publike vlerësojmë shkurtimin në masën 470 milionë lekë të shpenzimeve për financimin e huaj.

Në përfundim, është me rëndësi të theksohet se ky akt normativ nuk prek parametrat kyç makro-fiskalë, siç janë deficitit buxhetor dhe borxhi publik, të cilët mbeten të pandryshuar.

KËSHILLI I MINISTRAVE